

SLOVENSKI NAROD.

Prilaga vsak dan zvečer izvenredne nedelje in praznike ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem doma za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam po sebi, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčijo celo leto 28 K. Za vse druge dežele in Ameriko celo leto 30 K. — Na naročbo brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira. — Za ostanila se plačuje od peterostopne petlet-vrste po 14 h, če se ostanila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopis se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5. — Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravištva telefon št. 85.

Jezikovno vprašanje pri sodiščih.

Jezikovno vprašanje pri sodiščih je postalo v zadnjem času tako pereče, da naravnost kriči po rešitvi, a ne samo na Češkem, marveč tudi v slovenskih deželah.

Sodišča, ki bi morala biti zatočišče pravice, ognjišče vsem narodom v državnih temeljnih zakonih, ki bi jim enakovrednost, so postala torej sodišča najhujših političnih bojev.

To je treba globoko obžalovati, ker trpi na tem justica, ki bi morala biti izločena iz političnih prepričkov.

Da pa je pravosodstvo postalo »politikum«, tega je kriva nemška prenesenost in gospodstvalnost ter popustljivost vlade in njenih organov napram naravnosti krivini in pretenzijam nemških strank.

Prvo in najsvetejše načelo pravosodstva bi moralo biti geslo »Vsa kemu svoje«. Če bi se to načelo pošteno izvajalo, bi hipoma ponehali vsi oni ljuti narodnostni boji, ki se zdaj pretresajo državo v njenih temeljih. Toda tega načela, ki je vprav ključ k boljši bodočnosti avstrijske države, nečemo priznati odločilni vladni krogi, ravnaajo se še vedno po zastareli, vsaki politični rezoni nasprotujoči birokratski praksi: Nemeem vse, Slovanom pa nič ali samo drobtinice.

Da je postalo jezikovno vprašanje pri sodiščih tako akutno, da je njega definitivno rešitev za daljši čas neodložljiva, so neposredno povzročili nemški sodni uradniki na Češkem. Ti so sprožili kamen, da se je jel valiti navzdol.

Kakor je znano, je po Strehmayerjevih jezikovnih naredbah češčina v deželi navaden jezik na vsem ozemlju kraljevine Češke.

Po teh naredbah so se do zadnjega časa ravnali tudi nemški sodni uradniki ter sprejemali brez ugovora češke vloge tudi pri sodiščih z narodno mešanico, ali po pretežni večini nemškim prebivalstvom. Šele v novem času so jeli posamni nemški zagrizenci pri takozvanih »nemških« sodiščih na Češkem v direktnem nasprotju s se veljavnimi Strehmayerjevimi naredbami zavračati češke vloge, češ, da češčina v dotičnem sodnem okolišu ni »v deželi navaden jezik«.

Naravno je torej, da je moralo to samolastno, v zakonih in v ve-

ljavnih naredbah docela neutemeljeno postopanje nemških sodnih organov povzročiti upravičeno ogorčenje in nevoljo v vsem narodu češkem, v vsi češki parlamentarni delegaciji.

Češki poslanci so, uvažuje razpoloženje v narodu, zahtevali od vlade, naj poskrbi, da se bodo tudi nemški sodni funkcionarji ravnali po veljavnih zakonih in naredbah, ter terjali, da se končno uredi v smislu pravičnosti in popolne enakopravnosti ves kompleks perečega jezikovnega vprašanja pri sodiščih na Češkem.

Minimum, kar so zahtevali, da se mora takoj zgoditi, je bilo, da se pozovejo k redu oni nemški sodni uradniki, ki so se suverensko postavili v nasprotje s Strehmayerjevimi jezikovnimi naredbami.

Nemci so se seve postavili baš na nasprotno stališče: Vlada mora ščititi tiste nemške uradnike, ki so iz narodne nestrpnosti in zlobnosti kršili zakone in veljavne navedbe.

Vlada ni imela nujnejšega posla, kakor prilagoditi se temu nemškemu stališču in justični minister dr. Klein je podal predvčerajšnjim v proračunskem odseku izjavo, v kateri ni bilo besedice o tem, da bi justična uprava obsojala renitentno postopanje nemških sodnih uradnikov.

Razume se, da je ta za češki narod žaljiva izjava morala češke poslance do skrajnosti brskirati in da so morali iz tega nastopa pravosodnega ministra izvajati konsekvence.

Zagrozili so, da češke stranke zapuste vladno večino in da izstopita iz kabineta oba češka ministra dr. Fiedler in Prašek.

S tem je bila dana kriza v ministstvu in obstoj vsega Beckovega ministristva je bil v nevarnosti.

Da se reši iz zagate, je baron Beck v včerajšnji seji proračunskega odseka dal novo izjavo, tičočo se jezikovnega vprašanja, ki pa je bila prav tako zavita in nejasna, kakor je bila Kleinova odkrita in jasna. Vsa izjava ni bila ničesar drugega kakor prazna, na dolgo razpredene fraze o dolžnosti vlade, da ščiti pravosodstvo. Edino, kar je bilo pozitivnega v tej izjavi, je bila napoved, da predložila vlada v kratkem parlamentu zakonski načrt o rešitvi jezikovnega vprašanja na Češkem. Dasi ni s tem povedal ničesar novega, saj že vse vsa javnost, da ima vlada že dolgo v rezervi tak načrt, vendar se je Becku s frazami in obljubami posrečilo vsaj za prvi trenutek pomiriti duhove tako na češki, kakor na nemški strani. In da bi razburkanih valov ne spravi-

vil v valovanje kak disakord, je predsednik proračunskega odseka, dr. Chiari, hitel zaključiti sejo.

Kriza v ministristvu je torej momentano odstranjena ali vsaj za nekaj časa odložena.

Čehi in Nemci so dali puške ob bok, da počakajo napovedani vladni jezikovni načrt.

Ta načrt se bo baje nanašal samo na češke pokrajine.

Nemci to zahtevajo in nečajo ničesar slišati o tem, da bi se jezikovno vprašanje rešilo tudi tam, kjer so oni »beati possidentes«.

A vendar kriče razmere pri sodiščih na našem jugu prav tako po nujni rešitvi kakor na Češkem.

Iz izvajanj posamnih slovenskih poslancev v proračunskem odseku je že razvidno, da so razmere pri naših sodiščih nevzdržljive in da zahtevajo hitre remedure. Zato je treba le odobravati, da je poslanec dr. Ploj odločno protestiral proti samodelni rešitvi jezikovnega vprašanja ter zahteval, da se mora to vprašanje rešiti skupno za vse narode.

Nemci se bodo seveda temu upirali z vsemi silami. Oni pač žele, da bi se rešil jezikovni spor na Češkem, kjer so v manjšini, a nečajo ničesar vedeti o tem, da bi se doseglo pošteno sporazumljenje na jezikovnem polju tudi na jugu, kjer je nemška moč in prevlast še malo omajana.

Nič bi ne rekli, ako bi se rešitvi jezikovnega vprašanja vpirali s poštenimi sredstvi, a značilno je zanje, da si ne upajo ohraniti svojih pozicij drugače, kakor z orožjem laži, zavijanja in sumničenja. Igrajo vlogo volka, ki mu je jagnje skalilo vodo.

Jecé neprestano, da hočemo Slovenci posloveniti vsa sodišča gori do Grada. A ko se je v včerajšnji seji s slovenske strani predlagala resolucija, naj se ustanovi višje deželno sodišče v Ljubljani, pod čigar področje bi naj spadala sodišča na Kranjskem in na slovenskem Štajerskem in Koroškem, je bil takoj ogenj v strehi in Nemci so to takoj proglasili za »casus belli«. Ali ne bijejo s tem Nemci sami sebe po zobeh?

Pravijo, da je nevarnost, da bi se »poslovenilo« graško nadsodišče, a se z vsemi silami upirajo, da bi se ta »nevarnost« preprečila s tem, da bi se za slovenske sodne okoliše ustanovilo posebno nadsodišče v Ljubljani! Kje je tu logika, kje doslednost? Pri tem stremljenju, da preprečijo ureditev jezikovnih razmer pri sodiščih na slovenskem ozemlju, pa

se Nemci ne sramujejo posluževati nepoštenih, umazanih sredstev obrekovanja in denunciranja slovenskih sodnikov.

Ta posel je včeraj prevzel v proračunskem odseku poslanec dr. Hofmann - Wellenhof. Posebno si je vzel na piko slovenske sodne uradnike v Ljubljani, pred vsem predstojnika ljubljanskega okrajnega sodišča, katerim očita naravnost pristranost, zlasti pa »smrtni greh«, da skušajo via facti uvesti slovenščino kot notranji uradni jezik.

Kar se tiče očitanja, da so slovenski, pred vsem ljubljanski sodniki pristranski in vrhu tega še nesposobni, konstatujemo samo to, da so naši sodniki visoko vzvišeni nad take napade in da njihovi nemški stanovski tovariši niso niti vredni, da bi jim odvezali jermena na njihovih čevljih, kar se tiče korektnega postopanja, nepristranosti in sposobnosti v uradovanju. Na tej resnici ne more ničesar spremeniti dejstvo, da je Wellenhof povzel te napade na slovenske sodnike po zloglasni Gostinčarjevi interpelaciji in po hujskajočih noticah malopridnega nemškutarskega »Štajerca«!

Kar pa se tiče očitanja, da naši sodniki via facti uvajajo slovenščino kot notranji uradni jezik, bodi skrbnemu Wellenhofu povedano samo to, da imajo slovenski sodniki po državnih temeljnih zakonih prav tiste pravice se posluževati pri uradovanju slovenščine, kakor nemški uradniki nemškega jezika!

Protestno zborovanje praškega slovanskega dijaštva.

V nedeljo, dne 29. marca se je vršilo ob mnogobrojni udeležbi profsorskega zbora in čeških poslancev v Lazenskem salu veliko zborovanje vsega slovan. dijaštva v Pragi, ki je ostro ožigosalo postopanje slovenske delegacije v zadevi slovenskih kulturnih zahtev po lastnih vseučiliščih in znova preciziralo svoje postulate do vlade. Razen dijaštva je govoril na zborovanju rektor Goll in češki agrarni posl. prof. Velich.

Za Slovence je referiral predsednik »Adrije« jurist Pučnik in izjavil v svojem govoru približno sledeče: »Najprepronejša točka v našem budgetu, to je vseučilišna postavka, je torej brez posebnega razburjenja v parlamentu srčno pod streho. Kaj prinaša slovenskemu ljudstvu ta postavka, za katero

glasujejo naši poslanci? Veliko blamažo, ki je morala pokopati in profanirati vse naše resno stremljenje za kulturni napredek v očeh vsakega resnega človeka. Naš klerikalec dr. Korošec, v obraz se smeje vseh slovenski javnosti, je predlagal v ime svojih ožjih kolegov in v soglasju z ostalimi sloven. poslanci splošno resolucijo, ki se niti z besedico ne dotakne naše striktno zahteve po vseučilišču in ne veže vlade sploh na nobeno stran, izpolniti trohico naših starih kulturnih teženj. S to resolucijo si upa priti naša delegacija med slovensko ljudstvo, katero ji je dalo veliko zaupanje na pot, da čuva in zastopa njegove najsvetejše interese.

S tem torej smo prišli danes tako daleč z vsemi prepričevalnimi argumentacijami tekom dolgih desetletij, da nimamo od vlade niti lastne univerze zasigurate, niti nam ni vlada poskrbela za neoviran razvoj na graškem in dunajskem vseučilišču, kamor pohaja slovensko dijaštvo in smo tam odvisni dan na dan od burševske milosti, niti se slovenska delegacija sama več ne poteguje za to, da se ugoditi tem našim željam in dolgo zanemarjenim potrebam našega naroda. Spričo teh kričečih in obupnih razmer slovensko dijaštvo, ki je sedaj izgubilo tudi zadnjo svojo zašlombo, katero je imelo v sloven. delegaciji v boju za lastno vseučilišče, od danes naprej ne prihaja več z argumenti, danes in od sedaj za naprej bodo govorila čustva v našem boju, katerega smo pripravljeni izvojevati z največjimi žrtvami. Z današnjim protestom stopamo v novo fazo boja za naš najvišji kulturni institut, slovensko vseučilišče.

Med vsemi vseučiliškimi vprašanji, ki bodo še stresala temelje naše države, je brez dvojbe slovensko stališče upravičenosti najbolj pereče. Tukaj stoji cel narod brez svojega kulturnega centra, kateremu je bil dosedaj tako visok kulturni institut kakor je vseučilišče zbranjen. Njegovi največji talenti, ki se drugod popolnoma posvečajo vedi, se ubijajo pri nas v borbi za kruh. In vse one sile, ki postanejo drugod na znanstvenem polju dika svojega naroda, gredo za naš narodni organizem brezplodno v nič. Popolnoma naravno torej, da je postala zahteva po takem kulturnem centru, kakor posebej zahteva po splošni rešitvi slovenskega šolskega vprašanja alfa in omega vseh zahtev sloven. naroda, ko je ta uvidel s kako strastjo se zasedajo v njegovo meso protivniki na

LISTEK.

Gozdar In Veliko Poželjenje.

(Vladimir Levstik.)

(Konec.)

Gozdar Koštomaj je zamižal z očmi. In ko jih je skoraj že stisnil, tako da je segala trepalnica v trepalnico, je videl plavati v tistih zelenih plamenih nekaj majhnega, z veliko glavo v podobi nečistosti, in s silnim izrazom hotljivosti v životu.

Križ je hotel storiti Koštomaj, da prežene izkušnjava. A glejte, roka se ni dvignila kvišku, ker je bila prokleta zavoljo grehu in se je bala znamenja božjega. Izkušnjava pa se je zarezala in je nagovorila gozdarja z besedami:

»Slišaj me, služabnik greha, Izidor Koštomaj! V imenu satana ti ukazujem, jaz, Veliko Poželjenje: ...«

Nič več ni govorilo glasne besede. Samo gibalo je s penastimi ustnicami in s celim truplom, napol zabijam, napol človeškim; toda gozdar Koštomaj je slišal, da je reklo ime njegove Lili.

Zatulil je. Raztrgal je nevidne sponke, ki so ga držale od vseh strani. Vrgel je puško k licu in je ustrelil na Veliko Poželjenje.

Toda strel je usahnil v grohotu, blisk je ugasnil v glori izkušnjave; ta pa se je s skokom poglaval neranjen na gozdarjevo ramo:

»Ne boš ubil Poželjenja, Koštomaj. Ti, en sam človek, pa da bi storil konec Velikemu Poželjenju? Uš da bi se borila s satanom? Pojdi, gozdar, in stori ...«

Gozdar je ječal. In vendar je šel. S hrepenečimi biči ga je kleščilo, kakor po golem telesu; in kakor je polagal skrlatasta krila čez njegovo srce, tako ga je zapuščal strah pred grehom.

Skoraj mu je bil že čisto vdan in pripravljen. Takrat se je pa spomnil, da pojde Lili jutri k obhajilu. In tako silno se mu je zasmilila tisti hip, da se je spustil v divji beg. Padal je, kričal, zadeval je z glavo ob grčava debela, suval je z rokami in s puško nazaj, da bi pregnal Poželjenje, ki mu je sedelo na rami.

Stokrat je menil, da je premagal izkušnjava, in stokrat zopet začul njen tenki kiroh raz svojo lastno, v greh zakleto ramo.

Bežal je čez drn in strn. Trnje mu je paralo kožo in oblačila; kri mu je curela v gorkih potokih po vsem životu do nog, ves razbit je že bil in razmesarjen, a neizpremenjeno, nič manj veliko in neposkodovano je bilo Poželjenje, ki ga je vodilo in ga jezilo domov.

Zena Roza je stala na pragu. Obedve roki je držala v žepih belega, modro obrobjenega predpasnika in mu je zrla nasproti. Zakaj, že je bil svetel in velik dan.

Kod si hodil? je zavpila nad njim in je uprla pesti v boke. »S kom si zapravljaj? Počakaj, jaz te ...«

Skočila je proti njemu; čudno, nič ni videla, da je ves krvav in ves raztrgan, in da mu sedi izkušnjavec na tilniku. Dvignila je roke s skrčnimi prsti in je prasnala vanj.

Gozdar jo je s kopitom sunil v vele prsi, da je bila hipoma mirna. Žalostno je zajejala, sedla se na kolena in se je prijala z rokami, ki so drhtele:

»Jezus, Marija, kaj si storil, Izidor!«

Koštomaj je planil mimo. Veliko Poželjenje mu je kazalo pot.

Lili je stala sredi velike sobe, v beli obleki, z belimi rokavičkami in s širokim slamnikom na temnih lasih. Mlado, črnočevo rožo je držala v povešeni desnici.

Gozdarjeve ustnice so se pokrile s penami; zakaj, njegovi pogledi so ji mahoma strgali obleko z života. Viknila je Lili, ječala je, prosila je in ihtela ...

Kakor muzika se je izlival smeh Velikega Poželjenja.

Ko je vse to minilo, je bil Koštomaj blazen. On sam je vedel, da se

mu je zmešal um. In čudo so gledale njegove oči:

Od severa do juga, od vztoka do zapada je segala bela plan, bela, brezmadežnoba; morda je bila pokrita s snegom, toda otožna toplota vetrov je vejala čez njo.

Sredi te planjave je ležala Lili. Zaprte so bile nje oči in ustna so bila blede; senca las se je v ostri lisi risala na snegu in je dehtela kakor evet. Rožnata slonovina je bil život na čistem snegu, kakor otrple pesmi so počivali njeni udje. In dasi ni bilo nikjer nobene rane, je ležala kri na njenem krilu ...

Bilo je kakor kri; a morda so bile rože, rdeče, temne, sladke težke rože. Majale so se rože v hrepenečem vetru, kakor teko besede pevca h glaslu strun. A čim bolj so se majale v tihi himni, tem več jih je bilo. Rastle so, razrastle so se preko Lili kakor rdeča rakev, drle so rastoče nad obzorje in so pokrile vso belo plan. In potem so se pričele dvigati v nebo. Njih tiha pesem je rastla, šumela je, bučala, grmela.

Gozdar Koštomaj je vedel, da je pesem strasti, slavošpev največjega greha, himna Velikega Poželjenja. Veliko Poželjenje je zdaj kraljevalo v njegovem sreč, širno in prostrano je bilo njegovo srce: vsa plan je ležala v njem, vse rože, nebo preraščajoče, pod katerimi je spavala Lili. A njegova duša je bila nad vso to po-

jočo mogoto kakor pogled še višjega očesa; in tisto oko je bil brez telesa On, Izidor Koštomaj, gozdar reske graščine in Satan sam, premagalec božji ...

Čez vse to je padla tema ...

Gozdar Koštomaj je izpregledal. In ko je zagledal pred seboj vse domače, zbrane okoli njegove bolniške postelje, in je spoznal domačo sobo, zdaj polno duha po zdravih, takrat mu je postalo pomalem, s težavo jasno, da je sanjal vse, popivanje v krčmi in srečanje z grešnikom in delo Velikega Poželjenja. Spomnil se je, da leži v postelji, ker mu je lovski tat prestrelil prsi, in da je zdaj bržčas otet smrti.

Mehka roka mu je šla čez čelo. Drobna je bila in rahla, nekaj čisteje je šlo od nje; nikogar drugega ni mogla biti, kakor Lili.

»Lili!« je zaklical gozdar, tiho in jedva slišno, kajti vsa slaba so še bila pljuča.

»Pst, papa, ne govori! Zdravnik je prepovedal,« je šepnila Lili s tisto svečano tihoto, ki je navadna ob postelji bolnikov, in mu je s poljubom zaprla usta. Ko je pa gozdar zagledal njen cvetičji, napol otroški obraz nad seboj, se je mahoma spomnil tistega, kar ji je storil v vročinskih sanjah; s krdevito kretnjo je umaknil ustnice, zatisnil je oči in temna rdečica mu je zalila obraz.

vseh straneh, ko je spoznaval vedno bolj in bolj, da je izobrazba ona moč, ki odločuje v boju za obstanek.

Iz tega boja se vidi vsa ona nizkost nam nasprotnega nemštva. V svoji tevstnosti zagrizenosti in nerazumni neoslovljivosti se boji vsakega našega najmanjšega napredka; odreka nam, ki smo v — samoočrambi — ono orožje prosvete, s katerim se ono bogato preskrbljuje, ko gre proti nam v ofenzivo. In to je oni nasprotnik, ki nastopa pri nas hinavsko se na prsi trkajoč kot emisar kulture kateksohen. Ta zastopnik nemške »kulture« se še do danes ne sramuje svojih barbarskih zločinov, katere je zakrivil na dobrem ljudstvu, ki nima drugih namenov, ko stremi ti vedno višje v svojem duševnem napredku in ohraniti čil ter nepokvarjen rod v ozkih mejah svoje domovine.

Z isto besnostjo, s katero se je zaletavalo naše nemštvo v vsako našo najprimitivnejšo zahtevo, ravno tako besen je bil vedno njegov boj zoper našo zahtevo po slovenskem vseučilišču. Razni Pommerji, Hoffmanni et consortes so se ob vseh takih prilikah, ko smo zahtevali svoje vseučilišče odlikovali v poniževanju našega ljudstva in smešenju naših zahtev. Ti ljudje, ki prihajajo ob takih prilikah s svojimi zavratnimi nasveti, češ, da vendar izpopolnimo prej svoje srednje in strokovno šolstvo in pridemo šele potem s svojimi zahtevami po lastnem vseučilišču, to so ravno oni ljudje, ki nam do danes odrekajo pravico do vsakega srednjega in strokovnega šolstva. Nemški manever je torej jasen, odtegovati nam kar najdalje mogoče vse kulturne zavode in nas vzdržati v nemški odvisnosti. Vlada pa, ki se je dostokrat identificirala z njimi, še do danes ni imela poguma niti volje nastopiti proti našemu sovragu in tako popravi to, v čemer je že tako dolgo grešila napram interesom našega ljudstva.

Pa še drugi srečni »šlager« kroži danes po parlamentu, katerega je položil poslanec na usta profesor Doelter. Vse vpije: Najprej novim razmeram in napredku vede primerno urejenje že obstoječih univerz! Ali se naj v oči gleda temu, kar je zakrivila vlada sama s svojo »Fortwurstn-politiko«, ki je vedno nasprotovala našim zahtevam in zahtevam nekaterih drugih narodov in prišla sedaj naenkrat v neprijetni, prisilni položaj ugoditi dolgo zamerjenim potrebam teh narodov, ali se naj v oči gleda temu ti narodi odvedo svojim najvitalnejšim interesom?

Predvsem stoji torej Italijani danes na tem, da dobe začetek lastne univerze: pravno fakulteto. Ne odrekamo jim pravice do nje, privoščimo jim jo, kakor si jo sami želimo. Ali kakor v zasmeh se glasi, ko se sliši, da hoče danes vlada dati vseučilišče 700.000 avstrijskim Italijanom, za katere je že danes boljše preskrbljeno, pri tem se pa ne zmeni za upravičene in tolikrat priznane zahteve 2 milijonov Slovencev in ostalih avstrijskih Jugoslovancev. In tako lahko zaznamujemo danes kot rezultat polstoletnega boja za našo »Alma mater« z veliko ničlo. Neupoštevan je ostal glas celotnega naroda izza časa veličastnih slovenskih taborov pa do današnjega dne. Vse je ostalo neupoštevano in prezirano! Neupoštevan je ostalo vse hlapčevanje naše delegacije na Dunaju, neupoštevana je bila vsa gmotna požrtvovalnost, manifestacije, tisoči in tisoči peticij, ki so romale iz naših zadnjih gorskih občin na Dunaj tekot desetletij. Neupoštevan je ostal glas ljudstva, ki je združil v najbolj razburjenih časih najhujše nasprotneke z zahtevo po slovenskem vseučilišču.

S tem je postala mera zaničevanja in preziranja naših zahtev in potreba že davno polna in skrajni čas je, da rečemo, vrhunec naše potrpežljivosti je dosežen. Današnji naš protest bodi zadnji mirni opomin za našo vladu, da upošteva naše zahteve in potrebe. Ali kakor je že tisoč in tisoč naših zahtev izzvenelo v gluhem zraku, tako bo izzvenela tudi današnja. S tem nam je pa že odkazana druga pot, ki nas pelje sigurno do ciljev. Nihče drugi nam ni pokazal te poti, kot Italijani sami, ki stoji danes vsled svojega terorizma najbližje uresničenju svojih zahtev in so s tem dokazali, da je to najbližja in pri nas najuspešnejša pot.

Tako se ti torej polaga danes, slovenski dijak, ki prihajaš, sicer sklonjen že v svoji mladosti po velikih skrbih, ki te mučijo dan na dan, ali v sreči s svetimi ideali, semkaj v tujino, da bi si tukaj pridobil zakladov, katere bi naložil pozneje dobičkonosno v svojem tlačnem narodu, novo breme, da izvojuješ s svojimi fizičnimi močmi to, česar je prosil narod polovico stoletja zama. V to lažbo ti bodi zagotovilo: naše seme bode vzkliko na bregovih slovenskih rek in nov vek se bode začel tudi za Slovenstvo.

Slovensko dijaštvo ne odstopa nikdar, četudi se vidi osamljeno v velikem boju, od zahteve po celotnem vseučilišču in takojšnji ustanovitvi pravniške fakultete in smatra za svojo narodno dolžnost, spraviti našo vseučiliščno zadevo zopet čimprej v aktualni štadij. Referent se obrača nadalje do češkega in ostalega slovenskega dijaštva, v katerem najde slovensko dijaštvo svojega odkritega zaveznika in pravi, ne samo simpatije naj jih vežejo k temu, da podpirajo naše stremljenje, ravno tako je njihov interes, da se ohrani ob sinji Adriji čil, krepek, podjetej in izobražen slovenski rod. Dandanes se vse premalo pojmuje, da leži najlepša bodočnost totranskih Slovencev ob Adriji.

Nadalje pojasnjuje napačno pojmovanje našega nasprotstva glede italijanske univerze v Trstu v čeških vrstah. Očita se namreč nam Slovencev, da se postavljamo s tem na isto stališče kakor Nemci v Brnu. Ali to je popolnoma napačno. Treba je vendar pomisliti, da šteje Trst, kakor so pokazale zadnje državnozbornske volitve, nad 50.000 Slovencev in da so Italijani oni, ki nam odrekajo vsako pravico do svobodnega razvoja. Ako se nam zasužura v Trstu svobodni razvoj, ako se nam dajo vse potrebne srednje in strokovne šole v Trstu, kar mora zahtevati zase vsak narod, ki ni izgubil upa v svojo bodočnost, potem se bode tudi razmerje do Italijanov izpremenilo iz nasprotujočega v idealno konkurenco. Dokler pa mislijo Italijani predvsem zatreti naš slovenski življenj v Trstu, tako dolgo naravno ne more biti govora o sporazumljenju z Italijani glede njihovih vseučilišnih zahtev v Trstu.

Izmed Slovencev sta govorila na zborovanju še jurist Lotrič in jurist Lipold.

Jurist Lotrič pojasnjuje, kako eminentno važnega pomena je za nas vseučilišče, kot kulturno središče, ker se bojujemo za narodni obstanek z dvema kulturno visoko stojčim narodoma. Naglašja na drugi strani žalostno dejstvo, da je večina slovenskih poslancev izvoljena na protikulturni program, ki se nočejo potegovati za naše kulturne zahteve, ker so klerikalci sploh sovražniki vsakega šolstva, razven katoliškega; oni slovenskega vseučilišča sploh nočejo, oni se ga boje, ker se boje svobodne vede, pač iskreno želé ustanovitev katoliškega nemškega vseučilišča v Solnogradu. Klerikalci si želé, da bi slovenska akademična mladina, ki je po ogromni večini svobodnomiselna, študirala kolikor mogoče daleč od domovine, da bi prišla kar najmanje v stik s svojim narodom in bi ga ne »zastropila«, kakor se klerikalci izražajo, ker vedo, da bi narod, če bi se zavedel, temeljito pometel z njimi.

Jurist Lipold pravi: »Dobro je šlo, nič se ni zgodilo, tako si more baron Beck vesel reči,« piše »Arbeiter-Zeitung« po končani razpravi o visokem šolstvu. Efekt dolgega posvetovanja — ridiculus mus — Le v praznih diplomatičnih knifih se hočejo poslanci drug drugega prekašati. Resolucije, ki so se sprejele za univerzo, naj bi le gospodom delegatom omogočile lep izhod iz neprijetne zagate in so, kakor je odkrito priznal Ploj, le instrument, s katerim more vlada delati kar hoče. Mistifikacija slovenske javnosti je, da se pošilja v svet vesti, ki govore o romansko-slovenskem bloku, kakor bi bila to akcija, s katero se nam bogve kaj zasužura — resnica pa je, da so bili s tem naši poslanci le vezani. V slovensko časopisje se pošiljajo vesti o resolucijah, ki se mislijo staviti — stavila se je slednjič resolucija, ki se je docela drugače glasila. Resolucija dr. Korošca niti z besedico ne omejuje zahteve po slovenski univerzi in takojšnji ustanovitvi pravniške fakultete, govori le splošno za nove univerze. — Minister Marchet potem seveda niti povoda ni imel se izraziti o slovenskih vseučilišnih zahtevah, med tem ko je Hartel svoj čas že izrečno izrazil upravičenost slovenske zahteve. Torej je to korak nazaj. — Slednjič je predlagal jurist Lipold v imenu slovenskega dijaštva sledečo resolucijo, ki se je soglasno sprejela: Slovensko dijaštvo v Pragi zbrano na protestnem zborovanju vsega praškega slovenskega dijaštva dne 29. marca 1908 v Lazenškem salu:

1. Ostro obsoja nastop slovenske delegacije, ki si je dala od vlade vezati roke, da je zamolčala slovenske, že tolikrat formulirane zahteve in se dala pridobiti za prazno in nedoločno resolucijo, ki le v splošnem zahteva ustanovitev novih univerz in fakult. Energično protestira proti taktiki, ki je z ničevno resolucijo v budgetnem odseku pokopala naše naravne kulturne zahteve;

2. slovenskodijaštvo pa bo vztrajalo v boju za najvišje kulturne zahteve svojega naroda in pričakuje trdno, da doseže slovenska delegacija vsaj pod pritiskom vse slovenske jav-

nosti, katero vzbujati in opozarjati na vseučiliško vprašanje ne bomo prenehali, v prihodnjem proračunu to, česar danes iz lastne volje ni mogla;

3. od slovenske delegacije pa zahtevamo, da vsaj pri obravnavi srednjega šolstva izpolni svojo dolžnost, kot zastopnika kulturnih teženj slovenskega naroda ter se z vsilo zavzame, da bodo srednješolski zavodi na slovenski zemlji tudi slovenski in z vso energijo zahtevamo ustanovitev prepotrebnih srednješolskih in strokovnih učilišč.

Pred otvoritvijo državnega zbora.

Dunaj, 1. aprila. Za prvo sejo je pripravila vlada štiri nujne predloge, in sicer o rekrutnem kontingentu, o zvišanju števila novincev za deželno brambo, glede podpore rodbinam k orožnim vajam sklicanim rezervistov in o delokrogu novoustanovljenega ministrstva za javna dela. Nadalje predlože maloruski poslanci tri nujne predloge zaradi deželnozbornskih volitev v Galiciji. Končno je posl. grof Sternberg že vložil nujni predlog zaradi njegove volitve.

Trgovinski minister predloži zakonski načrt, s katerim se izpopolni obrtni red glede delavnega časa v trgovini in posebno o tem, kdaj se naj zvečer trgovine zapirajo. Za vsotrgovsko obrt, tudi za skladišča in pisarne se uvede minimalni počitek 10 ur.

Iz proračunskega odseka.

Dunaj, 1. aprila. Proračunski odsek je danes nadaljeval razpravo o proračunu justičnega ministrstva. Glasovanje o tem poglavju bo najbrže že danes. — Posl. Hoffmann-Welshof je polimiziral z govorom poslanca dr. Ploja zaradi jezikovne rabe pri graškem nadsodišču. Govornik je skušal dokazati, da sedanja praksa popolnoma zadostuje, tako da nikakor ni treba preurediti ali spremeniti obstoječih jezikovnih naredb. Nadalje je govornik dolžil slovenske sodnike, da uvajajo slovenščino na Kranjskem, Spodnjem Štajerskem in v Istri via facti kot notranji službeni jezik. — Poslanec dr. Korošec se je pritoževal zaradi zadnjega imenovanja v sodni službi na Spodnjem Štajerskem. Dokazoval je, da so bili pri tem Slovenci zastavljeni. Za čisto slovenske okraje so bili imenovani nemški okrajni sodniki, ki jezikovno niso zadostno usposobljeni. Nadalje je dokazoval kako se zatirajo Slovencev jezikovne pravice pri sodiščih posebno na Koroškem in Spodnjem Štajerskem. Končno je predlagal resolucijo, naj se ustanovi za Kranjsko in za slovenske dele Štajerske in Koroške posebno nadsodišče v Ljubljani. — V popoldanski seji je govoril prvi posl. dr. Ploj, ki je protestiral proti temu, da se hoče jezikovno vprašanje rešiti le delno in enostransko za Češko. Opozarjal je vladu, da imajo vsi avstrijski narodi pravico zahtevati, da se reši jezikovno vprašanje za vse obenem. Nadalje je utemeljeval v imenu poslanca Luginja zahtevo glede ustanovitve okrožnega sodišča v Pulju ali pa se naj okrožno sodišče premesti iz Rovinja v Pulj.

— Nato je podal ministrski predsednik baron Beck napovedano izjavo, ki bi naj ublažila neugodne vtiske, ki jih je povzročila izjava ministra dr. Kleina. Baron Beck je naglašal, da so jezikovni odnosi pri oblatih na Češkem naravnost nezdružljivi in politično tembolj nevarni, ker vplivajo daleč preko mej Češke. Ministrski predsednik je priznaval, da so upravičene pritožbe Čehov in Nemcev, ker je za oboje položaj res neznošen. Zato je vlada v glavnih potezah še izdelala jezikovni zakon, ki čaka le še na zadnjo revizijo. Dokler pa tak zakon ne stopi v veljavo, se morajo vsi prizadeti faktori držati statusa quo ante ter ne smejo ničesar spreminjati. Do sklepnitve miru mora orožje počivati. — Za ministrski predsednikom je govoril prvi posl. Klofač, ki je izjavil, da ni zadovoljen z izvajanjem ministrskega predsednika, ker je baron Beck govoril o statusu quo, dasi je ravno status quo anarhistično stanje. Besedi enakopravnost se je ministrski predsednik premeteno izognil. Sploh pa vladi ni do tega, da bi rešila jezikovno vprašanje, temuč le, da si podaljša življenje. — Ker se je bilo bati, da se oglašajo več opozicijskih govornikov, je načelnik Chiarri naglo zaključil sejo.

Parlamentarni položaj.

Dunaj, 1. aprila. Današnja izjava ministrskega predsednika v proračunskem odseku ni prinesla pričakovane rešitve krize. Dasi so Čehi in Nemci temeljito pretresovali izjavo ministrskega predsednika ter se končno z njo zadovoljili, vendar sedaj Čehi z njo niso zadovoljni, temuč je radikalna skupina po poslan-

cu Klofaču proglasila izjavo za vojno napoved. Najbrž se baron Beck ni držal aprobiranega besedila, temuč je kaj izpustil ali pridelal Nemcem na ljubo, ker le tako si je razlagati, da so Nemci vzeli izjavo na znanje, dočim so Čehi takoj zapustili dvorano ter se zbrali k zaupnemu posvetovanju. Kriza je potemtakem nespremenjena, tako da jutri še ne pride do glasovanja v proračunskem odseku o proračunu naučnega ministrstva. Sicer pa preostane proračunskemu odseku le malo časa vsled zborovanja državnega zbora ter se dogodki v proračunskem odseku sploh potisnejo v ozadje. — Posebno hudo je razburila nemško-nacionalne poslance iz Štajerske in Koroške resolucija dr. Korošca glede ustanovitve nadsodišča v Ljubljani. Poslanci Hoffmann, Dobernig in Marckhl so takoj šli k poročevalcu o justičnem proračunu posl. Glabin-skemu ter mu živo slikali, da je Koroščeva resolucija bojna proklamacija. Začeli so se tudi pogajati s poslancem dr. Korošcem, ki je končno res svojo resolucijo ublažil v toliko, da v njej novemu nadsodišču v Ljubljani ne določa delokroga. Toda imenovani nemški poslanci so izjavili, da tako resolucija ni sprejemljiva. — Pozno zvečer je nastopil popoln preobrat v notranje-političnem položaju. Čehi so po večurnem posvetovanju in ko je ministrski predsednik naznanil poslancu dr. Heroldu, da je predsednik praškega nadsodišča dr. Wesely šel na dopust, s katerega se ne vrne več na svoje mesto, sklenili, da bodo jutri v proračunskem odseku glasovali za ves proračun justičnega ministrstva. S tem je položaj v proračunskem odseku popolnoma pojasnen.

Kosuth pri cesarju.

Dunaj, 1. aprila. Minister Kosuth je bil danes skoraj poludru uro pri cesarju. Cesar je razpravljaj z ministrom o celem političnem položaju na Ogrskem. Avdienci se pripisuje dalekosežni politični pomen. Nekateri politiki trdijo, da pride sedaj na krmilo stranka 48. leta, ker je ta stranka za ureditev vojaških vprašanj le tedaj, ako prevzame ona vlado. V tem slučaju gresta ustavna in ljudska stranka v opozicijo.

Bojkot namškega blaga v Galiciji.

Lvov, 1. aprila. Vsi večji trgovci v Lvovu in Krakovu vračajo pisma nemških trgovskih tvrdk s francosko opazko: »Odklonjeno zaradi pruskih hudodelstev proti poljskemu narodu.«

Anglija o macedonskih reformah.

London, 1. aprila. Izšla je oficijozna izjava angleške vlade glede reform v Macedoniji. Iz izjave je razvidno, da angleška vlada ne vztraja brezpogojno pri svojem predlogu glede vrhovnega guvernerja za Macedonijo. Izjava pravi: »Stališče angleške vlade je popolnoma jasno; angleška vlada je pri volji, pretresovati vsak načrt, ki se predloži v izboljšanje sedanjega neznošnega stanja v Macedoniji. Anglija se ne drži krčevito svojega najnovejšega predloga.« Čudno je, da izjava pravi, da angleška vlada ni dobila od nobene velesile odgovora na svoje predloge, dasi je znano, da so ruska, nemška in avstro-ogrška vlada pritrdile angleškimi načrtom.

Velika kriza na Finskem.

Petrograd, 1. aprila. Vsi člani finske uprave in senata so sklenili soglasno, da naznanijo vrhovnemu guvernerju svoj odstop.

Zarote na Ruskem.

Petrograd, 1. aprila. Včeraj so se zopet vršile po celem mestu hišne preiskave ter je bilo pri tej priliki aretovanih nad 200 oseb, večinoma dijaki in ženske. Policija je baje zasledila novo zaroto proti velikemu knezu Nikolaju Nikolajeviču. V kijeviskem vojaškem okraju je bil ukraden velik zavoj tajnih spisov, ki so bili namenjeni velikemu knezu Nikolaju Nikolajeviču. V aktih so bili popisi mejnih trdnjav. Papirji so najbrže že prodani inozemstvu.

Dnevne vesti

V Ljubljani, 2 aprila.

— Dr. Šusteršič in volilna reforma. S Primorskega se nam piše: Ko je pri letošnjem cerku cesar milostljivo čestital delegatu dr. Šusteršiču na uspehih »narodne« (?) stranke na Kranjskem in izrekel svoje upanje, da se doseže mirno delovanje v deželnem zboru kranjskem, je odgovoril dr. Šusteršič z nepisno samozvestjo, da bo že vse storil, da se za gotovo napravi mir v deželi. Kdor pozna dr. Šusteršiča, bo dvomil, da

mu je narekovala ta odgovor ljubezen do miru v kranjski deželi, magari, da si ga je treba odkupiti s pravičnostjo proti narodno-napredni stranki. Prej je misliti, da je dr. Šusteršič po zmagi v kmečkih občinah računal na popoln poraz narodno-napredne stranke in da je v tem upanju in v zvišenem razpoloženju, ki mu ga je povzročil laskav cesarjev odgovor, izgovoril morebiti prenepramisljene besede. Vsekakor ga sedaj ta obljuba bolj veže, kakor si kot predsednik S. L. S. želeli more. Vrh tega mori dr. Šusteršiča ljubosumnost proti dr. Luginji, katerega ima na piki, odkar je počelo tleti vprašanje o jugoslovanskem ministru-rojaku. Dr. Luginji se je posrečilo doseči sporazum glede volilne reforme v Istri, v kateri je divjal med Italijani in Slovenci najhujši boj. Proti temu uspehu, katerega hoče »Slovenec« ital. kot poraz Slovanov v Istri naslikati, bi si želel tudi dr. Šusteršič primerno zaslugu priboriti. — Iz srca želimo, da bi dr. Šusteršič mogel cesarju dano besedo držati in da bi si pribil novo zaslugu za državo, želimo pa tudi, da bodo narodno-napredni poslanci, katere so si izvolili volilci mest in trgov s takim navdušenjem za branitelje svojih pravic, storili vse, da volilna reforma ne bo v škodo slovenskemu meščanstvu in narodno-napredni stranki na Kranjskem.

— Dopolnilna volitev v slovenskem veleposvetstvu na Goriškem je pokazala, kako so padli klerikalci že v kratkem času po prvotnih volitvah. Za kandidata društva veleposetnikov je glasovalo tudi več takih volilcev, ki so prvič volili klerikalne kandidate. Sploh si klerikalci niti blizu niso upali, marveč so samo v javnosti nekaj čebrijali, toliko, da so se oglašali, da jih je še nekaj tu. Niti kandidata niso postavili. Samo namignili so bili nekoliko, toda uvideli so hitro, da ne bo nič. Sploh propada klerikalizem rapidno na Goriškem po volitvah. Nekako smelo se to sliši, vendar pa je resnično. Prejšnji kandidat klerikalne stranke v veleposvetstvu g. Zuchiat, župan iz Medane, je volil z Medane vred naprednega kandidata Ivana Savnika ter bil ogorčen, da mu je dalo 5 klerikalcev svoje glasove. In Medana je bila doslej največja trdnjava klerikalne stranke! »Želi se tudi, da pristopita »Slovenskemu klubu« poslanca Anton Klančič in Miha Zega, ki sta bila izvoljena od strani S. L. S. Kaj pa hočeta drugega? Berušče odpade. Potem bo šel z novim poslancem »Slovenski klub« 10 članov. Če hočeta dobro zastopati svoje volilce, ne smeta ostati v Gregorčičevih družbi proti drugim poslancem. Njuni volilci ne bodo imeli nič proti temu, če vstopita v »Slovenski klub«, kaj pa poreče tepeni Gregorčič, to naj ju nič ne briga. Za svoje korake sta odgovorna svojim volilcem.«

— Slovenska posojilnica v Kočevju je ustanovljena in je že začela poslovati. Ustanovitev tega denarnega zavoda je velezaslužno delo, kajti Slovenci kočevskega okraja so bili doslej v kreditnih zadevah skoro popolnoma navezani na ošabne in trde Nemce. Upati je, da se bodo Slovenci na Kočevskem trdno oklenili tega slovenskega zavoda. Značilno je, da je nemško glasilo kočevskega tehtanta silno jezno, da se je za kočevske Slovence ustanovila slovenska posojilnica. Osvobodilne kočevskih Slovencev iz nemške denarne odvisnosti torej ni vseh kočevskemu tehtantu. To tako bolj pa hvali slovenske klerikalce, da ti nikdar ničesar niso storili za kočevske Slovence in da tudi v prihodnje ne bodo. Tehant je Nemec in nemški Pročodrimovci so mu seveda ljubši kot slovenski katoliki. Tega mu kot slovenski narodnjaki tudi nič ne zamerimo. Toda kar nemški tehtant na slovenskih klerikalcih hvali, to je v naših očeh naroden greh in sramoten madež. Seveda zveza z Nemci je klerikalnega dejanjsko zvezala roke in dali so si jih tem raje zvezali, ker jim itak nič ni za korist Slovencev, nego samo za klerikalno nadvlado.

— Krajni šolski svet radovljiški. Na notico »Slovenskega Naroda« v številki 76. z dne 31. marca t. l. glede volitve krajnega šolskega sveta radovljiškega, odgovarjam podpisani tole: Okrajnega glavarstva radovljiškega ne zadene v tej zadevi nobena krivda, to okrajno glavarstvo je namreč že dne 22. prosinca t. l. poslalo na županstvo radovljiško vse spise, da naj županstvo izvrši volitev krajnega šolskega sveta. Podpisane pa tega dosedaj ni storil, ker je bil po drugih javnih poslih zadržan. Volitve se bodo zdaj v najkrajšem času izvršile. — V Radovljici, dne 1. aprila 1908. — Dr. J. Vilfan.

— Hrastniška šulferajnska šola. Iz Hrastuika-Trbovelj se nam piše: Kakor je bilo pričakovati, ni dovolil občinski odbor v svoji seji v ponedeljek podpore hrastniški šulferajnski šoli. Da se je vršil od nemške strani pritisk na slovenske občinske odbor

nike, je razvidno iz tega, da je glasoval z Nemci t. b. roveljski rudniški uradnik Goriup, katerega smo šteli do sedaj med najzanesljivejše svoje, g. Birtič iz Hrastnika pa je bil nenadoma »brzjavno poklican« k nekemu vinskega trgovcu, da se torej ni »mogel« udeležiti te seje. Seje se tudi ni udeležil g. Forte (moral je na semenj v Litijo) in g. župnik Erjavce, ki se zdravi nekje ob morju. Edino zadnje imenovanemu odpustamo očitnost ter pribijemo, da so se nasprotniki udeležili do zadnjega moža. Prošnja za podporo je bila odklonjena z desetinimi proti devetimi glasovi. Pripomniti moramo, da se je zlasti hrastniški zdravnik Marcus zavzel za podporo. Temu Madžaru bomo odslej gledali bolj na prste, to si naj zapomni in odnehali ne bomo od zahteve, da pride v Hrastnik še drugi zdravnik. Veseli nas, da se je tudi g. Goropevšek, katerega poznamo kot klerikalec, pokazal kot moža: glasoval je z nami. Čast gospodu Goropevšku, čast g. Rošu, ki se je zlasti tudi trudil, čast vsem vrlim, značajnim možem.

— Deputacija blejskega občinskega zastopa z županom Rusom na čelu je bila včeraj pri deželnem odboru, da intervenira v prilog nakupa blejskega gradu po deželi kranjski. Zeleti bi bilo, da stori deželni odbor, oziroma deželni zbor vse, da ne pride blejski grad in z njim biser kranjske dežele v tuje roke, kar bi bila sramota ne samo za kranjsko deželo, ampak za ves slovenski narod.

— Iz Opatije se nam piše: Te dni je prišel sem mlad kaplan, pravi da iz Ljubljane. Ta možiček, ki zahaja v gostilno pri Maglici, kar ne more pojasniti, kako da se v Opatiji povsod čita samo najboljši slovenski časopis »Slov. Narod«, dočim o »Slovenec« v Opatiji ni ne duha ne sluha. Gospod P., kateremu se je rečeni kaplan zaradi tega pritožil, jih je možičku take povedal, da mu je kar sapa zaprla. Prvo, s čimer ga je zadel, je bila notica »Slov. Narod« o vžigalnicah, s katerimi hočejo klerikalec oškodovati družbo sv. Cirila in Metoda. Kaplan ni mogel na to ničesar odgovoriti. V zadregi je zopet začel napadati reški g. P.: Vi imate gotovo otroke. Kako jih morete vzgajati, ko vedno berete »Slov. Narod«. Berite raje »Slovenec« in razširjajte ga po teh krajih. Gosp. P. je dejal: Kakšen list pa je ta »Slovenec«? Ze precej star sem, pa ga še nikoli nisem videl. Kaplan: Kaj? Vi ne poznate najboljšega slov. lista? — Burna veselost. — Gosp. P.: Ne poznam ga in kot pošten Slovencec nečem poznati lista, ki je glasilo stranke, katera je slovenskemu narodu samo na škodo. Kar se pa tiče vzgoje mojih otrok, Vam lahkega srea rečem, da so bolj vzgojeni, kakor otroci, ki jih vzgajate vi. Lahko greste v mojo hišo. Tam se prepričate, kako grda laž je kar trdite, da kjer je »Slov. Nar.« v hiši, tam je vzgoja otrok slaba. Ravno nasprotno. Kjer je razširjen »Slovenec«, tam so uboji in bogokletja na dnevnem redu. — Po tem pogovoru sodeč, je bil ta kaplan poslan v naše kraje, da zaseje in prepri in razdor. Pa se mu ne bo obneslo. Tu ni tal za tako početje. Tu se borimo za narodno stvar proti sovražniku, kateremu so kranjski klerikalec izdali naše svetinje. Slovenci se borimo roko v roki s Hrvti in teh rok ne bo ločila nobena moč in nobena spletkar. To naj si zapomnijo tisti, ki so poslali tega kaplana v Opatijo.

— Sijajen uspeh »Narodne delavske organizacije« v Pulju. Delavci, zaposleni v arsenalu in na drugih podjetjih vojne mornarice v Pulju in katerih je zdaj 5947 na delu, imajo svoje bolniško blagajno popolnoma zase in jo upravljajo popolnoma sami. Dosedaj so jo imeli v rokah socialni demokratje, ki so absolutistično gospodarili v njej. To je bilo vzrok, da so člani »Narodne delavske organizacije« začeli agitacijo proti sedanjemu odboru in ko so bile te dni volitve 150 delegatov, so jih imenovani člani »N. D. O.« dobili 125, socialni demokratje pa le 25. Zadnje je ta izid tako razjeklil, da so, grozili, da mora teči tri, vendar je upati, da se jim pomiri žilica in da bodo sčasoma še bolj pohlevni, kot morajo biti zdaj.

— Zopet »Legina« šola usahnila. Pred dobrim letom so morali v Raklji na istrski Raši zapreti Legino šolo zaradi pomanjkanja učencev, ki so vsi prestopili v nanovo ustanovljeno Ciril-Metodovo šolo. Prav tako žalosten konec pa čaka sedaj tudi Legina šola v Banjolah v bližnji okolici Pulja. Istrske družbe je tudi tu zdaj odprla svoje šole in odvzela razen desetih vse otroke Legini, tako da je postal učitelj zadnje, Corradini, demisijo. Tako ostane ponosna zgradba Legina na Banjolah prazna in zaprta v zasmeh vsem in v svarilo onim, ki se nočejo umeti tega, da se proti naravi tudi z italijansko kulturo in Leginimi novci ne more uspevati.

— Iz šolske službe. V Senčurju je nastavljena definitivno gđ. Amalija Keclj. Za provizorično učiteljico v Kokri je nameščena gđ. Alojzija Štebi.

— Iz šolske službe. Suplentinja v Babnem polju gđ. Marija Modic je imenovana za provizorično učiteljico in voditeljico.

»Dramatičnega društva« občni zbor bo v ponedeljek, dne 13. apr. ob 8 zvečer v »Nar. Domu« z naslednjim sporedom: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo revizorjev. 5. Poročilo intendanta. 6. Volitev revizorjev. 8. Slučajnosti.

»Slovenske Matic« odborova seja bo v petek, dne 3. aprila ob 5 popoldne v društveni pisarni. Dnevni red: 1. Naznanila predsedništva. 2. Potrditev zapisnika o 15. odboruvi seji. 3. Tisk publikacij za l. 1908. 4. Tajnikovo poročilo. 5. Slučajnosti.

»Prosveti« so darovali: Posojilnica v Brezicah 30 K, posojilnica v Ribnici 50 K, mestna občina Radovljica 30 K in mestna občina Kamnik 20 K. Vsem darovalcem izreka najiskrenejšo zahvalo odbor »Prosvete«.

Na ljubljanski pošti so nastale prav sitne razmere, ker so bili odpušteni trije uslužbenici. Ti so zaslužili po 3 krome na dan in te kronice je hotela poštna uprava prihraniti, dasi ima od občinstva ogromne zaslužke. Vsled restringiranja službenih moči se je dostavljanje poštne pošiljave silno zakasnilo, kar je obudilo opravičeno nevoljo v prizadetih krogih. Trgovska in obrtniška zbornica je intervenirala pri poštne ravnanjstvu in izposlovala, da se je zopet poskrbelo za redno dostavljanje pošiljav.

Domača umetnost. Učitelj kiparstva na tukajšnji c. kr. umetno obrtni strokovni šoli, profesor Alojzij Repič, je razstavil te dni v izložbi Schwentnerjeve knjigarne v Prešernovih ulicah dvojico svojih najnovejših del. Prvo je doprsni v naradni velikosti izdelani portret znanega ljubljanskega šolnika, drugo pa žanrska skupina kmetijske para, ki se vrača iz cerkve domov. Kmet in kmetica, oba že visoko v letih, sta oblečena v narodno nošo, kakršna je bila pred kakimi 100 leti v navadi. Stari mož koraka s dežnikom in pipo, njegova žena pa stopa tesno ob njem in videti je, da hoče s svojim dobrikanjem poblažiti resne besede, katere je mož menda ravno izpregovoril... Svoje čitatelje opozarjamo, da si ogledajo označena umotvora.

K pogrebu Viljema Polaka je pripomniti, da se ga izmed pevcev »Glasbene Matic« ni udeležil gosp. dr. Goršič, pač pa gg. Jerman, Lilleg in Pelan.

Za zgled Slovencev. Na Češkem se je prodalo velikonočnih razglednic na korist šolski družbi nad pol milijona, a vedno še prihaja toliko naročil, da jih jedva zmagujejo.

Oskrbovalnica za jetičnike. Gospa Marija Planinšek naklonila je oskrbovalnici popolnoma opravljeno otroško posteljo, gospa Rosy pl. Bleiweis pa dvojico posteljic, za kar se izreka srčna zahvala. Deželno pomožno društvo za bolne na pljučih opozarja pri tej priliki, da ima za postelje, posteljno opravo, perilo, obleke, posebno otroške obleke vsak čas uporabo in prosi torej dobrotnike, da mu naklonijo take če tudi stare in obrabljene stvari. V obvestilo za dostojne dopisnice na »oskrbovalnico za jetičnike«. Temeljni pogoj higijene je, da imej vsak človek svojo lastno ležišče. Pri domovnem odvrčanju jetike se le prečesto opaža, da ta pogoj, ki se nam zdi tako samoumen, ni izpolnjen. S tem, da prizadetim rodbinam podelimo postelje, odvrnemo čisto varnost okužbe.

Darilo. Iz krogov prvega ljubljanskega strelskega društva naklonili so gospod Ivan Rožan, c. kr. računski oficijal, 10 K in ostali društveniki 19 K kot prvo darilo »deželnemu pomožnemu društvu za bolne na pljučih« o priliki cesarskega jubileja.

Novi vlaki. Južna železnica uvede s 1. majem na progi St. Peter-Reka dva nova vlaka in sicer bo v smeri St. Peter-Reka odhajal ob 1. uri 15 min. popoldne in prihajal na Reko ob 2. uri 55 min. Odhajal bo z Reke ob 12. uri 55 min. popoldne in prihajal v St. Peter ob 3. uri 1 min. popoldne. Ta dva vlaka bosta v St. Petru zvezana z osebnima vlakoma št. 32 in 35. Izobližanje osebnega prometa na progi Trst-Ljubljana na ta način, da bi se podaljšala vlaka št. 78 in 76, ki vozita med Ljubljano in Mariborom do Trsta je vzel ravnateljstvo južne železnice v pretres, vendar pa je njih uvedbo radi baje obstoječih tehničnih težav odložilo na poznejši čas.

S Turjaka se nam piše: Tudi po naših hribih in v naših dolinah je začelo zorevati seme, ki so je vsejali dobri učitelji. Novi rod je

ukašljen in rad čita. Starci si dajo »Slov. Narod« čitati od dečkov. V sosedni fari, v Skocijanu, imajo župnika, kateremu to ni všeč. V nedeljo 15. marca je bila vsa pridiga posvečena »Slov. Narodu«. Slišalo se je samo, da ne bodo prišli liberalni nikdar v nebessa, samo Marijine device. Župnik Jereb bi najraje videl, če bi slovenski kmet ne znal nič drugega brati kakor samo češnje.

Krojaški pomočniki v Ljubljani hočejo stavkati, če mojstri ne sprejmejo novega tarifa. Nekateri mojstri med njimi g. Kunc so že podpisali novi tarif.

Otrok zgorel. V Gorjuši pri Brdu je zgorela 4letna hči zakonskih Kovacič. Prišla je približno ognja, ki ga je napravila mati za hišo. Vnela se ji je obleka in otroka ni bilo mogoče več rešiti pri življenju.

Živnorojska zadruga se je ustanovila za Dol in Dolsko, kateri je pristopilo mnogo članov.

Kranjskagorska podružnica »Slovenskega plan. društva« priredi v nedeljo 5. aprila ob 7. zvečer v gostilni pri Šmerou izredni občni zbor s sledečim sporedom: 1. Sprememba pravil. Volitev četrtega odbornika. Slučajnosti.

Železniška proga Metlika-Karlovce. Kakor poroča »Hrvatsko Pravo«, ne namerava ogrska vlada na železniški progi Metlika-Karlovce, oziroma od kranjske meje do Karlovca zgraditi normalnotirne železnice, ampak kot vicinalno. To je v nasprotju z dogovorom med avstrijsko in ogrsko vlado in trgovsko-obrtno zbornico zagrebske je proti tej nameri zavzela že svoje stališče ter sklenila soglasno, da se kr. deželna vlada opozori na potrebo, da posreduje pri skupni vladi glede stališča zbornice, koje edino odgovarja interesu dežele.

Narodna čitalnica v Črnomlju priredi v nedeljo, dne 5. aprila 1908 ob polu 8. uri zvečer v dvorani hotela »Grad« gledališko predstavo. Igral se bo Fintgarjev narodni igrokaz s petjem v štirih dejanjih »Divji lovec«. Vstopnina za osebo: sedeži 1 K, stojišča 60 v. Čisti prebitek dobi sklad za nabavo društvega klavirja. V ta namen se tudi preplačila hvaležno sprejemajo. Zanimanje za to predstavo je vsestransko in je le želeto, da bi bila udeležba prav mnogoštevilna.

Nova posojilnica in hranilnica. V Radulah pri Bučki se je ustanovila »Kmečka posojilnica in hranilnica«. Zavod je v naprednih rokah.

Novi podružnici sv. Cirila in Metoda za Hrastnik in Dol postal je načelnik gospod Anton Gnus, nadučitelj na Dolu pri Hrastniku ob južni železnici.

Volitve v okrajni zastop v Konjicah. Te dni so bile volitve v veleposelstniški kuriji. Iz med 19 volilnih upravičencev jih je volilo 12. Izvoljeni so bili sami zagazreni nemčurji. Te sta baje volila tudi dva slovenska veleposelstnika. Stramota! Med nemčurji samimi je nastal v okraju razdor. Tržani v Konjicah se pritožujejo, da jih v okrajnem zastopu lastni nemški somišljeniki zapostavljajo. Zato hočejo sestavo novega okrajnega zastopa preprediti s tem, da ne bodo volili svojih zastopnikov v korporacijo. Konjiški trg voli v okrajni zastop 7 članov. Posle okrajnega zastopa bo torej moral prevzeti kakor v Celju in v Brezicah vladni komisar. Kakor se vidi, se kaže vedno bolj očitno absurdnost sestave okrajnih zastopov na Štajerskem v tej obliki, kakor obstoje danes.

Okrajni zastop gornjegradskega. Cesar je potrdil izvolitev g. Frana Šarba, trgovca v Gornjem gradu, za načelnika okrajnega zastopa gornjegradskega, in g. dr. Josipa Gorčarja, zdravnika v Mozirju, za njegovega namestnika. V tem okrajnem zastopu ima večino »Narodna stranka«.

Vranksko. Podružnica sv. Cirila in Metoda je priredila minulo nedeljo tretje predavanje v letošnjem letu. Predaval je g. Anton Petriček, nadučitelj iz Zalca. Njegovo strokovnjo predavanje v hmeljarstvu je bilo toliko zanimivo, da je po eno urnem govoru na izredno željo poslušalcev nadaljeval predavanje skoro celo uro.

Gratično Bežigrad pri Teharjih blizu Celja kupila je parcelarna banka v Zagrebu, tako se nam piše od Voglajne dne 30. marca t. l. S tem preminilo je spet eno »nemških« veleposelstev v okraju celjskem! — Poslednji imetelj Bežigrada bil je pruski Nemeo Kurt pl. Meyer. Čudno, da je mož prodal svojo imovino banki v — Zagrebu. Denar je pač denar si je mislil pl. Kurt ter pustil nemstvo svoje v stran. Ja, das eiserne »muse«! Zares, tako mine tudi največja nemška preširnost med nami. — Celjani pa so s plemenitim tem Prusom sgrabili enega najvernejših pristašev!

Prvi najvišje sodišče pride bivši železniški uradnik Schönthofer, ki je ogojufal Južno železnico za 42.000 K in bil v Celju pred potrošniki oproščen. Najvišje sodišče bo še enkrat sodilo o njegovi stvari.

Obešil se je v celjskem policijskem zaporu potujoči kleparski pomočnik Hartner, ki so ga zalotili pri beračenju.

Stavka v Mariboru. Stavkujočim krojaškim pomočnikom v Mariboru so se pridružili tudi mizarški pomočniki.

Za ureditev kolonstva na Goriškem. Danes dne 2. aprila je dopel v Gorico dvorni svetnik Herman Schullern iz poljedelskega ministrstva, da prouči kolonsko vprašanje v Goriško-Gradiščanski. Spremljal ga bo namestništveni tajnik Josip Gasser.

V Gorici se mudi akademični slikar G. Grohar, ki slika očeta slovenskega posojilništva, gosp. Miho Vošnjaka.

Odlikovanje. Orožniški stražmešter v Gradišču ob Soči gospod Anton Vatovec je dobil za svoje vzgledno in vestno službovanje zaslužni križec s krono.

V T. l. iminu se v nedeljo 5. aprila ob 9. uri popoldne otvori občinska javna knjižnica. Te naprave je bilo zelo potreba za omiko tukajšnjega ljudstva. Knjižnica, kakor upamo, bo jako lepo delovala, ker od ljudstva pričakujemo, da z veseljem poseže po knjigah. Knjižnica je opremljena za sedaj s čez 700 knjigami. Za izposojevanje knjig ima pravico vsak občan in stalni prebivalec (moški in ženske) od 12. leta dalje. V knjižnici je za mladino odmerjen poseben oddelek. Knjige se bodo izposojevale brezplačno; vsaka izkaznica pa velja 20 v. Na vsaki izkaznici je prostora za 20 knjig. Nepremožni dobe od županstva izkaznice zastoj. Županstvo vabi vse občinarje, da se pridno poslužujejo te prav koristne naprave.

V Volčah na Tolminkem se je nastanila 1. stotinja lovcev, ki ostanejo tam čez poletje.

Truplo novorojenčka so našli slučajno v nekem jarku blizu Črvinjana v Furlaniji. Trupelce je bilo zavito v višnjevo bluzo ter je moralo ležati v jarku že par tednov. Sedaj iščejo detomorilko.

V Gorici so aretirali včeraj topničarja Antona Dolenca, ker je iz vojaških skladišč prodajal izvoščku Josipu Peliconu oves in odeje za konje. Zasačili so ju pri tatvini v noči na sredo. Aretirali so seveda tudi izvoščka Pelicon.

Pogreša se 34letni Ivan Plesničar iz Trsta.

Ustrelil se je v Trstu narednik lovcev Karel Pavlista. Vzrok ni znan.

Soprega mu je ušla. Mehaniku Konrada Luleku v Trstu je ušla njegova lepa 29letna žena Marija; najbrž je odpotovala v Aleksandrijo na lov po sreči.

700 izselencev se je zopet vrnilo iz Amerike s parnikom »Eugenia« v Trst.

Nenavadno mnogo velikih sulcev se je te dni pokazalo v Ljubljani. Posebno krasni so v plitvi vodi za Hribarjevo tovarno in poleg deželne prisilne delavnice, kjer jih mimoidoče občinstvu kar trumoma občuduje. Maksimalno si pri tem pač skrivaj misli, čemu da je ravno ob času drstenja prepovedano loviti sulce, ko bi človek lahko kar roko stegnil in ga ujel. — Tudi iz drugih krajev se nam poroča, da se je v ondutih rekah in potokih ribje drstenje že pred tedni pričelo.

Divje race in gosli so letale nocoj preko našega mesta iz toplejših krajev v svoja letovišča. Razsvetljava po mestu jih je nekoliko motila, ker so precej časa glasno kričaje krožile v ozračju, predno so našle pravo smer ter odplule proti severu.

Vožnja s čolni na mestnem ribniku pod Tivoljem je zopet otvorjena.

Pobegnil je poštni aspirant na Južnem kolodvoru v Ljubljani Ciril Pužar, roj. l. 1887. v Radečah, kateri je poveril s pošto položajno tvrde Krisper 3584 K. Navedenec je srednje postave, blelih, upadlih lic, plavih las, ima slabe zobe, narastek brk in se drži pri hoji naprej. Obleden je v temnorjavo, karirasto obleko, črno zimsko suknjo, ima okrogel mehak klobuk ter čevlje na zadrgo.

Zaklalo se je mestni klavnicelj ljubljanski od 15 do včevrši 22. marca t. l. 76 volov, 10 krav, 12 bikov, 148 prašičev, 189 telet, 21 koštrunov in kozlov, 54 kozličev; zaklane živine se je vpeljalo 1 krava, 5 prašičev 52 telet 21 kozličev ter 481 kg mesa.

»Društvena godba ljubljanska« koncertuje danes zvečer v restavraciji pri »Črnem orlu« (Gospodski ulice). Začetek ob 8. zvečer. Vstopnina prosta.

»Društvena godba ljubljanska« koncertuje jutri popoldne v kinematografu »Edison«, Dunajska cesta, nasproti kavarne »Evropa« in sicer pri predstavah ob 4., 5., 6., 7., in 8. zvečer.

Drobne novice.

— 1. april v Bismarekovi rodbini. Nemški kancelar knez Bismarck je bil rojen 1. aprila ter je tudi umrl 1. aprila. Včeraj dne 1. aprila je umrla zadnja njegova sestra Malvina pl. Arnim 81 let stara.

— 250.000 rudarjev je bilo odpuščenih v raznih severoameriških rudnikih.

— Nezgoda saške princezinje. Saška princezinja Matilda je padla s konja ter si zlomila nogo in spahnila pleča.

— Wahrmudova brošura se tako pridno kupuje, da se mora skoraj vsak dan tiskati nova izdaja. Založnik sedaj naznanja, da bo jubilejno izdajo posvetil papeževemu nunciju na Dunaju, ki ima največ zaslug, da gre knjiga tako v denar.

— Vojna uprava proti Čehom. Poveljnik 9. voja v Jožefovu je v tajnem ukazu prepovedal častnikom obisk čeških prirediteljev v nemškem delu dežele.

— Turški sultan je poslal ministra Turkan pašo v Adrijansko morje, da pozdravi nemškega cesarja ter ga povabi na obisk v Carigrad.

— Italijanske pošte na Balkanu. Italijansko poslanstvo v Carigradu je naznanilo turški vladi, da je Italija sklenila, vstanoviti svoje pošte v Carigradu, Solunu, v Valoni in v Smirni.

— Stolice za časnikaštvo je sklenilo ustanoviti bavarsko ministertvo na vseučiliščih.

— Civilna lista nemškemu cesarju se poviša. Pruski zbornici se v najkrajšem času predložijo načrt, naj se cesarju Viljemu zviša civilna lista kot pruskemu kralju.

— Dva tovarna vlaka sta trčila skupaj blizu Tarnopola v Galiciji. 17 vozov je zdrknilo s tira ter so vsi močno poškodovani. Dva sprevodnika sta hudo ranjena.

Telefonska in brzojavna poročila.

Seja državnega zbora.

Dunaj, 2. aprila. Današnja seja drž. zbora se prične ob 3. popoldne. Trajala bo le kratke čas, ker je ob 5. napovedana seja proračunskega odseka, v katerem bo nadaljevala debata o postavki »pravosodstvo«. Mogoče je, da pride že danes do glasovanja o tej postavki.

Za Ljubljano.

Dunaj, 2. aprila. Vlada predloži danes parlamentu več zakonskih predlog, med katerimi bo tudi predloga glede podaljšanja davčnih olajšav za mesto Ljubljano do 2. julija 1910.

Proračunski odsek.

Dunaj, 2. aprila. Seja proračunskega odseka je bila danes napovedana ob 10. a se je pričela šele pol ure kasneje, ker so se vodila pogajanja, da bi se že v tej seji glasovalo o postavki »pravosodstvo«. Čehi so proti temu protestirali, vsled česar je bila vlada primorana odnehati od svoje zahteve.

Seja češkega »Narodnega kluba«.

Dunaj, 2. aprila. Češki »Narodni klub« ima danes popoldne ob 3. svojo plenarno sejo. Na tej seji se ima odločiti, če bodo češke stranke še ostale v vladni večini, ali če bodo izstopile iz nje, kar bi naravno imelo za posledico tudi demisijo obeh čeških ministrov.

Kriza je odgodena, a ne odstranjena.

Dunaj, 2. aprila. V političnih krogih vlada prepričanje, da je ministrska kriza samo trenutno poravnana, da pa izbruhne z vsi vehemenco, čim se prične zopet razprava o jezikovnem vprašanju.

Vladne predloge.

Dunaj, 2. aprila. Vlada predloži zbornici predlogo o rekrutnem kontingentu in zakonski načrt o zvišanju rekrutnega kontingenta pri domobranstvu.

Veliki teden na dvoru.

Dunaj, 2. aprila. Cesar se letos ne udeležil cerkvenih ceremonij v velikem tednu. Listi pravijo, da se zgodi to prvič, odkar je zasedel prestol. To pa ni res. Cesar se je šestkrat ni udeležil cerkvenih slavnosti o velikem tednu.

Smrt Sandanskega.

Sofija, 2. aprila. V Makedoniji je četa Sandanskega trčila na oddelek turške vojske. Vnel se je ljut boj, ki je trajal več ur. Na obeh straneh je padlo več mož. Vodja vstaške čete Sandanski je obležen na bojišču, začet od dveh krogel. Umirajočega so njegovi tovariši spravili na varno. Sandanskega so zasledovale bolgarske oblasti, ker je dal po svojem prihranjen Panici umoriti Borisa Sarafova in profesorja Garabanova.

FRANC JOŽEFOVA
GRENKA VODA
odlična naravno
OVNAJUČE SREDSTVO

Zlata svetinja
Berolin, Pariz, Rim itd.
3.02 4.02

Seydlin
Najboljše
kozmetično
čištilo
za zobe

Izdeluje:
O. Seydlin
Stritarjeva ulica 7.

Profesor zobozdravstva dr. N. Praga. Ustno vodo, ki ste mi jo poslali, sem preizkusil in dognal, da je prav dobro razkuževalno sredstvo. Ta ustna voda „Seydlin“ prav prijetno oživilja ustne sluznice in ker je tudi prijetnega okusa, je vredna najboljšega priporočila.

Kemik dr. ing. Hirsch, Olomuc. Kemično-tehnična preiskava je izpričala, da je „Seydlin“ prav izvrstno uporabna ustna voda, ker so njeni podatki popolnoma neškodljivi in se z njo lahko razkužuje.

Ljubljanska „Kreditna banka v Ljubljani“.
Uradni kurzi dun. borze 2. aprila 1908

Naložbeni papirji.	Denar	Blago
42% majska renta	97 75	97 95
42% srebrna renta	99 75	99 95
4% avstr. krona renta	97 80	98 —
4% zлата	116 35	116 55
4% ogrska krona renta	93 90	94 10
4% zлата	111 70	111 90
4% posojilo dež. Kranjske	97 75	98 75
4% posojilo mesta Spljet	100 10	101 10
4% Zadar	99 50	100 50
4% bos.-herc. železniško posojilo 1902	98 90	99 90
4% češka dež. banka k. o.	97 95	98 25
4% „zast. pisma gal. dež. hipotečne banke	97 95	98 15
4% „zast. pisma gal. dež. hipotečne banke	99 70	100 70
4% „zast. pisma Innerst. hranilnice	102 90	103 90
4% „zast. pisma ogr. centr. dež. hranilnice	98 50	99 50
4% „z. pis. ogr. hip. ban.	98 50	99 50
4% „obl. ogr. lokalnih železnic d. dr.	99 25	100 25
4% „obl. češke ind. banke	98 50	99 50
4% „prior. lok. želez. Trst-Poreč	99 75	100 75
4% „prior. dolenskih žel.	99 90	—
3% „prior. juž. žel. kup. 1/10	98 20	99 20
4% „avstr. pos. za žel. p. o.	296 75	298 75
4% „	99 10	100 10

Srečke.		
Srečke od l. 1860 1/2	213 50	217 50
od l. 1864	261 50	265 50
tizske	148 25	152 25
zem. kred. I. emisije	272 25	278 25
II.	268 75	274 75
ogrske hip. banke	247 25	253 25
srbske a fvs. 100—	101 —	107 —
turške	188 50	189 50
Basilika	21 20	23 20
Kreditne	453 —	463 —
Inomoške	111 —	—
Krakovske	119 —	125 —
Ljubljanske	63 50	69 50
Avstr. rdeč. križa	51 —	55 —
Ogr.	28 40	30 40
Rudolfove	66 —	70 —
Salburške	110 —	—
Dunajske kom.	500 —	510 —

Delnice.		
Južne železnice	142 70	143 70
Državne železnice	683 75	684 75
Avstr.-ogrske bančne deln.	1717 —	1727 —
Avstr. kreditne banke	647 50	648 50
Ogrske	752 —	753 —
Živnostenske	238 75	239 25
Premogokop v Mostu (Brüx)	715 —	720 —
Alpske montan	695 75	696 75
Praske žel. ind. dr.	2724 —	2734 —
Rima-Murányi	561 50	562 50
Trboveljske prem. družbe	274 50	277 —
Avstr. orožne tovr. družbe	560 —	565 —
Češke sladkorne družbe	178 —	181 —

Valute.		
Č. kr. cekin	11 34	11 37
20 franki	19 07	19 10
20 marke	23 50	23 55
Soveretigns	24 —	24 06
Marke	117 60	117 80
Laški bankovci	95 70	95 90
Rubli	2 51	2 52
Dolarji	4 84	5 —

Žitne cene v Budimpešti.
Dne 2. aprila 1908.

Termin		
Pšenica za april	za 50 kg K	11 53
Pšenica za oktober	za 50 kg K	9 90
Rž	za 50 kg K	10 71
Koruzna za april	za 50 kg K	6 45
Oves za april	za 50 kg K	7 45

Ekstiv.
10 v višje.

Meteorološko poročilo.

april	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C°	Vetrovi	Nebo
1.	9. zv. 730.5	1.2 sr. jvzhod del. obl.			
2.	7. zv. 732.1	—2.2 brezvetr. megla			
3.	2. pop. 733.7	9.0 p. m. szh. pol obl.			

Srednja včerajšnja temperatura 29 mm, norm. 69 mm. Padavina v 24 urah 21.7 mm.

Zahvala. 1161

Vsem, ki so nama izkazali za časa boleznj in smrti najine iskreno ljubljene hčerke

Silvice

toliko iskrenega sočutja in naklonjenosti, osobito vsem cenjenim kloštrskim gospem in vsem spremljevalcem predrage pokojnice k zadnjemu počitku, izrekava svojo najtoplejšo zahvalo.

Kostanjevica, 1. aprila 1908.

Fran in Leopoldina Caderman.

gostilna

Hišnik

ob glavni cesti blizu Ljubljane, kjer je tudi mala trgovina . . . se prodaja.

Vprašanja pod „Ljubljana“ pošte restantje Ljubljana do 15. aprila 1908.

Naslov pove upravnistvo „Slov. Naroda“.

Hišnik

ozir. hišnica, ki bi pospravljala proti posebnemu plačilu tudi pisarno, se sprejme takoj. Prednost ima zakon-ski par brez otrok.

Naslov pove upravnistvo „Slov. Naroda“.

Za mladeniča

ki se hoče priučiti slovenščine, se išče

soba

— pri kaki učiteljski rodbini.

Pismene ponudbe pod „Vc.“ na uprav. „Slov. Naroda“.

Bolnica za živino

Ordinacija od 9. — 11. dop.

163 Telefon šte. 44.

Za slabokrvne in prebolele!

Pijte pristni marsala v steklenicah 7/10 l po K 150. najfinejše vino Wermouth v stekl. 7/10 l po K 1—. **Direktni uvoz.** 916—7

FRANCESCO CASCIO, Ljubljana, Šelenburgove ulice 6, Židovske ul. 3

Veletrgovina dalmatinskega vina

Br. Novaković

Telefon št. 244. Ljubljana Telefon št. 244.

Lastniki vinogradov na otoku Braču in v Makarskem primorju v Dalmaciji. Priporočajo slav. občinstvu svoja pristna rdeča, črna, bela in desertna vina; kakor tudi domači tropinovec, konjak, slivovko itd. po primernih cenah. 910—7

Ceniki in vzorci poštnine preste.

Zastonj

še vsako leto milijoni razmečejo za zdravljenja, pri čemer gotovo nobeno praziličnih zdravilnih načinov kakor kopeli, masaža, mazanje ni ostalo nepoizkušeno, samo oni zdravilni način, s katerim so zlasti poslednja leta dosegli precej velikih uspehov, namreč električno zdravljenje v največ slučajih v veliko škodo bolnikov opuščajo in sicer zato, ker največ trpečih ničesar ne ve, da obstaja tako pripravno in učinkujoče domače zdravljenje.

Da bi srečnoznosi zdravilni način med bolniki in trpečimi zlasti med takimi, ki jih muči **nevroznost, nevralgija, revmatizem, bolečine v glavi in v križu, želodčne in črevesne bolezni, živčne slabosti, ohromelost** itd. in sploh v **abosti vsake vrste** napravili znano in pristopno, razpošiljamo na željo in proti vpošiljavi zdojšnjega kupona **zastonj in poštnine preste** svojo 64 strani obsegajočo s premnogimi slikami in koristni navseti opremljeno

brezplačno knjigo

Elektroterapevtska ordinacija

na Dunaju, I., Neuer Markt 14, I. nadstr. 61.

Kupon za brezplačno knjigo. 2./IV. 08

Na **Elektroterapevtsko ordinacijo** na Dunaju, Neuer Markt 14, I. nadstr. 61.

Prosim, pošljite mi knjigo „Eine Abhandlung über moderne Elektro-Therapie“ gratis in franko pod zaprto kovertu.

Ime: _____ Naslov: _____

Podružnica v Splitu. **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani** Podružnica v Celovcu.

Del. glavnica K 2.000.000. **Stritarjeva ulica št. 2.** **Rezervni fond K 200.000.**

promese na komunalne srečke k izrebanju 2. marca po K 15% **glavni dobiček K 300.000**

promese na Tiske srečke k izrebanju 1. aprila po K 7% **glavni dobiček K 100.000**

Obe prometni skupaj po K 21.

Hiša

ob glavni cesti blizu Ljubljane, kjer je tudi mala trgovina . . . se prodaja.

Vprašanja pod „Ljubljana“ pošte restantje Ljubljana do 15. aprila 1908.

Naslov pove upravnistvo „Slov. Naroda“.

Ura z verižico

za samo K 2.—.

Zaradi nakupa velike množine ur razpošilja šlejska razpošiljalnica: prekrasno poslačeno 36-urno precizijsko uro ankerico s lepo verižico za samo K 2.— kakor tudi šleto garancijo. — Po povzetju razpošilja **Frisko-šlejska razpošiljalnica**

F. WINDISCH v Krakovu U/38.

NB. Za neugajajoče denar nazaj. 1162

Švicarsko vezenje

.. v veliki izbiri ..

priporočajo po nizki ceni

Anton Šarc

Ljubljana 974—6

Sv. Petra cesta št. 8.

Za slabokrvne in prebolele!

Pijte pristni marsala v steklenicah 7/10 l po K 150. najfinejše vino Wermouth v stekl. 7/10 l po K 1—. **Direktni uvoz.** 916—7

FRANCESCO CASCIO, Ljubljana, Šelenburgove ulice 6, Židovske ul. 3

Veletrgovina dalmatinskega vina

Br. Novaković

Telefon št. 244. Ljubljana Telefon št. 244.

Lastniki vinogradov na otoku Braču in v Makarskem primorju v Dalmaciji. Priporočajo slav. občinstvu svoja pristna rdeča, črna, bela in desertna vina; kakor tudi domači tropinovec, konjak, slivovko itd. po primernih cenah. 910—7

Ceniki in vzorci poštnine preste.

Zastonj

še vsako leto milijoni razmečejo za zdravljenja, pri čemer gotovo nobeno praziličnih zdravilnih načinov kakor kopeli, masaža, mazanje ni ostalo nepoizkušeno, samo oni zdravilni način, s katerim so zlasti poslednja leta dosegli precej velikih uspehov, namreč električno zdravljenje v največ slučajih v veliko škodo bolnikov opuščajo in sicer zato, ker največ trpečih ničesar ne ve, da obstaja tako pripravno in učinkujoče domače zdravljenje.

Da bi srečnoznosi zdravilni način med bolniki in trpečimi zlasti med takimi, ki jih muči **nevroznost, nevralgija, revmatizem, bolečine v glavi in v križu, želodčne in črevesne bolezni, živčne slabosti, ohromelost** itd. in sploh v **abosti vsake vrste** napravili znano in pristopno, razpošiljamo na željo in proti vpošiljavi zdojšnjega kupona **zastonj in poštnine preste** svojo 64 strani obsegajočo s premnogimi slikami in koristni navseti opremljeno

brezplačno knjigo

Elektroterapevtska ordinacija

na Dunaju, I., Neuer Markt 14, I. nadstr. 61.

Kupon za brezplačno knjigo. 2./IV. 08

Na **Elektroterapevtsko ordinacijo** na Dunaju, Neuer Markt 14, I. nadstr. 61.

Prosim, pošljite mi knjigo „Eine Abhandlung über moderne Elektro-Therapie“ gratis in franko pod zaprto kovertu.

Ime: _____ Naslov: _____

Podružnica v Splitu. **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani** Podružnica v Celovcu.

Del. glavnica K 2.000.000. **Stritarjeva ulica št. 2.** **Rezervni fond K 200.000.**

promese na komunalne srečke k izrebanju 2. marca po K 15% **glavni dobiček K 300.000**

promese na Tiske srečke k izrebanju 1. aprila po K 7% **glavni dobiček K 100.000**

Obe prometni skupaj po K 21.

Gospodična

ki je dovršila trgovski tečaj, popolnoma zmožna nemščine in slovenščine v govoru in pisavi, ima prakso v trgovini in pisarni ter spretnost v stenografiji in strojepisju, išče **primerne službe**. Nastopi lahko takoj.

Ponudbe na uprav. Slovenskega Naroda“ pod „K. S. 100“.

Krasne BLUZE

17 največja izbira v svili in drugem modnem blagu tudi po meri. Vsakovrstna krila, peri o in otročje obleke

priporočajo po najnižjih cenah

M. KRISTOFIĆ

por. Bačar

STARI TRG št. 28.

Istrijske vinske kleti

firme

Pietro Rocco & Comp.

v Rovinju 1115—3

priporočajo vina lastnega pridelka, terane, moškate, refoške in refoškate najfinejše kakovosti ter najfinejši, najčistiši **vinski tropinovec**, errant v sodeh od 56 litrov naprej franko na postajo ali kopališče Rovinj po najkulantnejših, najnižjih cenah.

Vzorci na zahtevo zastonj.

FRANCESCO CASCIO, Ljubljana, Šelenburgove ulice 6, Židovske ul. 3

Moderna svilena krila

iz šumeče svile, dalje krila iz listra, klota in batista. Predpasniki za dame, deklice in otroke — vedno v največji zalogi pri

P. Magdić, Ljubljana, Prešernove ul. 7.

V „Angleškem skladišču oblek“

se bo zaradi pomanjkanja prostora in ker vsak dan dospe sveže blago, že sedaj za lastno ceno prodajala najmodernejša in najfinejša konfekcija za dame, gospode, deklice, dečke in otroke. :: ::

O. BERNATOVIĆ, Ljubljana, Mestni trg šte. 5.

Št. 525.

Razglas.

Mestno županstvo v Rudolfovem razpisuje službo

blagajnika

z začetno letno plačo 1200 K ter tremi petletnicami po 200 K. Po enoletnem zadovoljivem službovanju se potrdi blagajnik stalno v službi.

Službo bode nastopiti **že 15. aprila 1908.**

Dvojnega knjigovodstva ter slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi popolnoma zmožni prosilci naj vložijo z dokazili usposobljenosti in izpričevali dosedanjega službovanja opremljene prošnje

do **10. aprila 1908**

podpisanemu županstvu.

Mestno županstvo v Rudolfovem

dne 1. aprila 1908.

S. pl. Sladović, mestni župan.

Pekarija

v Ljubljani se da za majev termin v najem.

Natančnejše pove uprav. „Slovenskega Naroda“.

PSE

4 prepelčarje po 2 meseca stare, nemške pasme, kratkodlake, **proda**

GROM, Rudolfovo.

2 čevljar. pomočnika

za mešano delo sprejme takoj Ivan Zamljen na Kongresnem trgu v Ljubljani.

Večjo množino zidne opeke

rdeče vrste, dobro žgane se lahko takoj prodajo. 1111—3

Vpraša se v **stavnbi pisarni** **F. Supančiča**, Bleiweisova cesta 18.

Blagajne,

varne proti požaru in vlomu, „Fox“ pisalni stroji, ameriško po-bištvo za pisarnice ceneje nego kjerkoli. — **Bečko skladišče blagajna**, delničarsko društvo Zagreb, Illica 22. 3424—76

FRANCESCO CASCIO, Ljubljana, Šelenburgove ulice 6, Židovske ul. 3

Moderna svilena krila

iz šumeče svile, dalje krila iz listra, klota in batista. Predpasniki za dame, deklice in otroke — vedno v največji zalogi pri

P. Magdić, Ljubljana, Prešernove ul. 7.

V „Angleškem skladišču oblek“

se bo zaradi pomanjkanja prostora in ker vsak dan dospe sveže blago, že sedaj za lastno ceno prodajala najmodernejša in najfinejša konfekcija za dame, gospode, deklice, dečke in otroke. :: ::

O. BERNATOVIĆ, Ljubljana, Mestni trg šte. 5.

Št. 525.

Razglas.

Mestno županstvo v Rudolfovem razpisuje službo

blagajnika

z začetno letno plačo 1200 K ter tremi petletnicami po 200 K. Po enoletnem zadovoljivem službovanju se potrdi blagajnik stalno v službi.

Službo bode nastopiti **že 15. aprila 1908.**

Dvojnega knjigovodstva ter slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi popolnoma zmožni prosilci naj vložijo z dokazili usposobljenosti in izpričevali dosedanjega službovanja opremljene prošnje

do **10. aprila 1908**

podpisanemu županstvu.

Mestno županstvo v Rudolfovem

dne 1. aprila 1908.

S. pl. Sladović, mestni župan.